

مسئولیت‌های بیمار

- یکی از شروط مهم موفقیت در درمان، همکاری فعال بین بیمار و پزشک است. مفهوم این تعامل توجه به حقوق و مسئولیت دو طرف می‌باشند.
- همان‌گونه که پزشک باید خدمات سلامت را در حد امکان خود به بیمار ارائه کند، بیمار هم باید در ارائه اطلاعات مورد نیاز صداقت داشته، در تصمیم‌گیری برای تشخیص و درمان بیماری مشارکت فعالانه داشته باشد و برنامه درمان مورد توافق را اجرا کند.
- بیمار حق دارد در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل سلامتی و درمانی‌اش نظارت داشته و خود انتخاب‌کننده نهایی باشد.
- به موازات حق انتخاب و نظارت مسئولیت‌هایی هم برای بیمار تعیین شده است که عبارتند از:
 - (۱) بیمار وظیفه دارد که ارتباط صادقانه و صریح با پزشک داشته باشد.
 - (۲) بیمار موظف است تا حد امکان شرح حال کاملی را در مورد بیماری‌های گذشته - داروها - بستری شدن‌ها - سابقه فامیلی بیماری‌ها و سایر مواردی که در ارتباط با مشکل فعلی اوست، به پزشک ارائه کند.
 - (۳) بیمار وظیفه دارد در صورتی که نسبت به توضیحات و اطلاعات ارائه شده در مورد وضع سلامت و یا درمانش توجیه نشد، توضیحات بیشتری از پزشک بخواهد تا مسأله حل شود.
 - (۴) وقتی بیمار و پزشک در مورد برنامه و اهداف درمانی به توافق رسیدند، بیمار موظف به اجرای دستورات پزشک و پیگیری طرح درمان است. در صورتیکه بیمار طبق پروتکل‌های درمانی عمل نکرد، باید موارد نقض را به پزشک یادآور شده، تعیین کند که از چه زمانی دوباره تجدیدنظر کرده و طبق دستورات پزشک عمل کرده است. بیمار باید به ارزش خدمات و محدودیت امکانات سیستم سلامت توجه داشته باشد و منابع را به نحو اثربخش و مطلوب مصرف کند.
 - (۵) بیمار موظف است هزینه‌های پزشکی خود را پرداخت کند و اگر در پرداخت مشکل دارد با پزشک خود در میان گذارد.

۶) بیماری که پیش بینی می‌شود در روند تداوم مراقبت سلامت ظرفیت تصمیم‌گیری خود را از دست داده یا در مراحل پایانی حیات قرار می‌گیرد، باید خواسته‌هایش را با پزشک خود مطرح کرده، تصمیمات خود (مانند تمایل به اهدای عضو) را به صورت مکتوب در اختیار پزشک قرار دهد.

۷) بیمار باید از اثر سوء بیماریش بر دیگران مطلع باشد و از انجام آنچه که سلامت دیگران را به خطر می‌اندازد پرهیز کند. بیمار باید در مورد انتقال بیماری‌های عفونی اطلاعات لازم را کسب کرده، در جهت جلوگیری از انتقال آن به دیگران به بهترین وجه عمل کند.

۸) مشارکت در آموزش پزشکی به نفع بیمار و همچنین سیستم مراقبت بهداشتی است. بر این اساس باید بیمار را جهت مشارکت در آموزش‌های پزشکی تشویق کرد. در مراکز غیر آموزشی بیمار یا ولی بیمار (به عنوان تصمیم‌گیرنده جایگزین) جهت عدم پذیرش مشارکت در آموزش هر یک از اعضای گروه درمان آزاد است. در مراکز آموزشی چنانچه بیمار آزادانه و آگاهانه مرکز را انتخاب کرده باشد، مسئولیت دارد بر اساس ضوابط و به نحو عادلانه و منصفانه‌ای در فرایند آموزش مشارکت کند.

۹) بیماری که منتظر دریافت خدمات سلامت (از جمله عضو پیوندی و ...) است نباید جهت دستیابی زودتر به خدمت مورد نیاز، خارج از ضوابط عمل کند. سیستم ارائه خدمات هم باید عادلانه رفتار کند تا اعتماد جامعه را بدست آورد از سویی باید محدودیت منابع را به جامعه گوشزد کند.

بیمار نباید تحت تأثیر تبلیغات پزشکی فریبکارانه قرار گیرد و باید موارد غیرقانونی و غیراخلاقی از جانب پزشک یا سایر کادر درمان را به سازمان نظام پزشکی یا مرجع ذیصلاح مربوط گزارش کند.